

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 332/2012-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. Š., Ž., Ing. P. Š., P., maloletých S. F. a J. F., zastúpených zákonnými zástupcami M. F. a J. F., M. F. a J. F., všetci bytom P., zastúpených advokátom JUDr. D. M., P., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv zaručených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 113/2011 z 30. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. Š., Ing. P. Š., maloletých S. F. a J. F., M. F. a J. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2012 doručená sťažnosť Ing. J. Š., Ž. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), Ing. P. Š., P. (ďalej len

„sťažovateľ v 2. rade“), mal. S. F., P. (ďalej len „sťažovateľka v 3. rade“), mal. J. F., P. (ďalej len „sťažovateľka vo 4. rade“), M. F., P. (ďalej len „sťažovateľ v 5. rade“) a J. F., P. (ďalej len „sťažovateľka v 6. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 113/2011 z 30. novembra 2011 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia boli účastníkmi konania vedeného Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 738/2002 v procesnom postavení žalovaných, v ktorom sa K. Š. a J. Š. (ďalej len „žalobcovia“) pôvodne domáhali proti sťažovateľom v 1. a 2. rade určenia neplatnosti darovacej zmluvy. Po pripustení zmeny žaloby uznesením okresného súdu z 26. marca 2007 sa predmetom konania stalo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a zrušenie vecného bremena, pričom okruh účastníkov konania na strane žalovaných sa rozšíril aj o sťažovateľov v 3., 4., 5. a 6. rade. Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 738/2002-136 z 15. februára 2008 (ďalej len „rozsudok“) žalobu zamietol a žalobcov zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľom v 1. až 6. rade trovy konania v sume 44 685 Sk. *Výrok o trovách konania bol s prihliadnutím na plný úspech žalovaných (sťažovateľov) v spore odôvodnený ustanovením § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)*. Okresný súd pri vyčíslení trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 6 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) a z ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), v zmysle ktorých ustanovení sa postupuje, ak hodnotu veci alebo práva nemožno vyjadriť v peniazoch alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom namietali, že v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu je možné určiť hodnotu sporu, „*keď ňou je práve hodnota darovaných, či cena predávaných nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej a darovacej zmluvy*“, a preto žiadali rozsudok v napadnutej časti zmeniť a priznať im trovy prvostupňového konania v sume 517 504 Sk podľa ich vyčíslenia z 15. februára 2008. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 7 Co 58/2008 z 20. augusta 2008 rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania zrušil z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Podľa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu vzhľadom na zmenu predmetu konania a na rozdielny počet úkonov vykonaných v prospech toho-ktorého zo žalovaných trovy konania mali byť vypočítané vo vzťahu ku každému zo žalovaných (sťažovateľov) zvlášť. Okrem toho z vyčíslenia trov konania predloženého sťažovateľmi 15. februára 2008 vyplýva, že tieto boli vyčíslené len vo vzťahu k sťažovateľom v 1., 2., 5. a 6. rade, napriek tomu žalobcovia boli zaviazaní nahradiť trovy konania aj sťažovateľkám v 3. a vo 4. rade. Z odôvodnenia rozsudku nemožno zistiť, prečo pri určovaní tarifnej odmeny podľa vyhlášky č. 163/2002 Z. z. účinnej do 31. decembra 2004 nebolo aplikované ustanovenie § 13 ods. 7, ktoré ustanovuje základnú sadzbu tarifnej odmeny vo veciach určenia (ne)platnosti právneho úkonu.

Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie opätovne o trovách konania rozhodol uznesením z 2. februára 2010, ktorým zaviazal žalobcov zaplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľom v 1. a 2. rade trovy konania v sume 3 464,14 € a sťažovateľom v 5. a 6. rade trovy konania v sume 1 941,68 €. Súčasne zaviazal žalobcov zaplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľom v 1., 2., 5. a 6. rade trovy konania v sume 7 740,09 €. Pri určení výšky základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby okresný súd vychádzal z hodnoty predmetu sporu 20 064,06 € a po pripustení zmeny žaloby uznesením z 26. marca 2007 vychádzal z *hodnoty* predmetu sporu 40 128,13 €, teda aplikoval ustanovenia § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podali žalobcovia odvolanie, v ktorom namietali jeho nepreskúmateľnosť a nedostatok odôvodnenia, čo sa týka okresným súdom určenej hodnoty sporu.

Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 68/2010 z 28. októbra 2010 rozhodol o odvolaní žalobcov tak, že vec vrátil okresnému súdu na postup podľa § 166 OSP, keď zistil, že *„doposiaľ nebolo rozhodnuté o trovách konania medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovanými v 3. a 4. rade“*.

Doplňacím uznesením zo 6. decembra 2010 (ďalej len „doplňacie uznesenie“) okresný súd rozhodol, že žalobcovia nemajú právo na náhradu trov konania a sťažovateľkám v 3. a vo 4. rade sa náhrada trov konania nepriznáva. Po právoplatnosti doplňacieho uznesenia bola vec opätovne predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcov. Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 3/2011 z 24. februára 2011 zrušil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 2. februára 2010 v spojení s doplňacím uznesením *„vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovanými v 1. a 2. rade, vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovanými v 5. a 6. rade a vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovanými v 1. 2. 5. a 6. rade“* a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňové rozhodnutie je v napadnutých výrokoch nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a pre nezrozumiteľnosť, pretože z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť, z čoho sa vychádzalo pri určení hodnoty predmetu sporu tvoriacej základ pre výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny. Odvolací súd tiež vytkol prvostupňovému súdu, že nerešpektoval jeho záväzný pokyn vyčíslit' trovy konania vo vzťahu ku každému zo žalovaných zvlášť v závislosti od predmetu sporu a počtu vykonaných úkonov. V tejto súvislosti uviedol, že v napadnutom uznesení okresný súd zaviazal žalobcov na úhradu trov konania aj žalovaným (sťažovateľom) v 5. a 6. rade, ktorí neboli účastníkmi kúpnej zmluvy (títo uzatvorili len dohodu o zriadení vecného bremena). Odvolací súd tiež zdôraznil, že v prípade existencie podielového spoluvlastníctva je základom pre výpočet odmeny za zastupovanie účastníka cena spoluvlastníckeho podielu pripadajúceho na toho-ktorého účastníka.

Okresný súd uznesením z 19. augusta 2011 rozhodol opätovne o trovách konania tak, že *„Navrhovateľ v 1. rade je povinný zaplatiť odporcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne trovy konania... vo výške 3.820,37 eur... Navrhovateľ v 2. rade je povinný zaplatiť odporcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne trovy konania... vo výške 3.820,37 eur... Navrhovatelia v 1. a 2. rade sú povinný zaplatiť odporcom 5. a 6. rade spoločne*

a nerozdielne trovy konania... vo výške 242,71 eur... Navrhovatelia v 1. a 2. rade nemajú právo na náhradu trov konania...“. Okresný súd pri vyčíslení trov konania postupoval podľa ustanovenia § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a podľa ustanovenia § 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Pri určení výšky základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal z hodnoty sporu 20 064,06 €, teda z hodnoty nehnuteľnosti (spoluvlastníckeho podielu) uvedenej v darovacej zmluve, a po pripustení zmeny žaloby uznesením z 26. marca 2007 vychádzal z hodnoty sporu 40 128,13 €, teda z hodnoty nehnuteľnosti (spoluvlastníckeho podielu) uvedenej v kúpnej zmluve.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu sa odvolali žalobcovia, ktorí v odvolaní namietali nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo vzťahu k určenej výške trov konania priznaných žalovaným v 1., 2., 5. a 6. rade.

Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 113/2011 z 30. novembra 2011 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 19. augusta 2011 zmenil „*vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovanými v 1. a 2. rade tak, že každému zo žalovaných v 1. a 2. rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 910,49 Eur pre každého zo žalovaných v 1. a 2. rade a žalobcovia v 1. a 2. rade sú povinní ju zaplatiť spoločne a nerozdielne“*, ako aj „*vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovanými v 5. a 6. rade tak, že žalovaným v 5. a 6. rade sa nepriznáva náhrada trov konania a žalobcovia v 1. a 2. rade nemajú právo na ich náhradu“*.

Sťažovatelia v odôvodnení sťažnosti namietajú, že aj napriek tomu, že právny zástupca v zákonnej lehote vyčíslil trovy konania všetkých ním zastúpených žalovaných (sťažovateľov), čo je zrejmé z vyčíslenia trov konania sťažovateľov z 15. februára 2008, krajský súd ako odvolací súd nesprávnym posúdením tohto podania a nesprávnym záväzným právnym názorom (vysloveným v jeho skorších zrušujúcich rozhodnutiach) „postupne zbavoval“ sťažovateľov v 3., 4., 5. a 6. rade ich nároku na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľov v uvedenom vyčíslení trov konania v spore o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy je hodnota veci odvodená od kúpnej ceny, čo podľa sťažovateľov preukazuje, že trovy konania vo vzťahu k tomuto nároku si vyčíslili sťažovateľky v 3. a vo 4. rade ako účastníčky kúpnej zmluvy. Sťažovatelia v 5. a 6. rade konali len ako ich zákonní zástupcovia. Súčasne však sťažovatelia tvrdia, že v uvedenom vyčíslení sú pod

poradovým číslom 9 a 10 uvedení „*J. F. a M. F. jednak v postavení zákonných zástupcov – rodičov mal. S. a J., ako aj vo vlastnom mene, t.j. ide o vyčíslenie trov žalovaných v 3/ až 6/ rade*“. Obdobne je to aj pri úkonoch pod poradovými číslami 11 až 15, ktoré právny zástupca žalovaných vykonal v mene všetkých žalovaných. Uvedené podľa sťažovateľov preukazuje nepravdivosť záveru krajského súdu, že žalovaní v 3. až 6. rade nevyčíslili trovy konania.

Podľa názoru sťažovateľov krajský súd v uznesení z 20. augusta 2008 „*vyslovil... pre OS PP nesprávny no záväzný právny názor, že vo vyčíslení trov konania z 15.2.2008 vyčíslili trovy len žalovaní v 1/, 2/, 5/ a 6/ rade ale nevyčíslili ich žalovaní v 3/ a 4/ rade. ...*“. Po tomto zrušujúcom uznesení okresný súd uznesením z 2. februára 2010 priznal sťažovateľom v 1., 2., 5. a 6. rade trovy konania „*v správnej výške, ale následkom zrejmej nesprávnosti v zmysle ust. § 164 O.s.p. vo výroku uviedol žalovaných v 5/ a 6/ rade, hoci títo vo vzťahu k týmto trovám boli len v postavení zákonných zástupcov mal. žalovaných v 3/ a 4/ rade*“. Pokyn krajského súdu okresnému súdu mal podľa sťažovateľov správne znieť na odstránenie tejto zrejmej nesprávnosti, a nie na opätovné rozhodnutie o trovách konania sťažovateľiek v 3. a vo 4. rade, o ktorých už bolo rozhodnuté. Následne vydané doplniace uznesenie, ktorým okresný súd sťažovateľkám v 3. a vo 4. rade nepriznal náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania, je preto zmätočné a duplicitné. Vo vzťahu k sťažovateľkám v 3. a vo 4. rade tak existujú dve protichodné rozhodnutia.

Sťažovatelia ďalej namietajú, že krajský súd konal v zjavnom rozpore so svojím právnym názorom vysloveným v skorších uzneseniach z 24. februára 2011 a 20. augusta 2008. Kým v prvom zrušujúcom uznesení z 20. augusta 2008 vyslovil potrebu postupu podľa § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., teda z hodnoty veci tvoriacej predmet právneho úkonu, v namietanom rozhodnutí vyslovil právny názor, že pri žalobe o určenie neplatnosti zmluvy je potrebné vychádzať z § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pretože predmetom konania v tomto prípade nie je peňažné plnenie, vec ani právo. Navyše, krajský súd zmenil prvostupňové uznesenie vo výroku o trovách konania medzi žalobcami a sťažovateľmi v 5. a 6. rade tak, že im náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že títo si žiadne trovy nevyčíslili. Uvedený právny záver je v rozpore s názorom vysloveným

krajským súdom v uznesení z 20. augusta 2008, podľa ktorého „... z vyčíslenia trov konania zo dňa 15.2.2008... vyplýva, že tieto boli vyčíslené iba vo vzťahu k žalovaným v 1.,2.,5. a 6. rade“.

Krajský súd podľa sťažovateľov v namietanom rozhodnutí nesprávne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. s odôvodnením, že predmetom konania nie je peňažné plnenie, vec ani právo. Pretože hodnota uplatňovaného práva bola v priebehu konania jasne a presne ustálená, bol podľa sťažovateľov na mieste postup „podľa § 10 ods. 1 tarify“. Krajský súd sa „nevysporiadal ani s našou argumentáciou o aplikácii ust. § 14b ods. 2 Vyhlášky č. 655/2004 cestou analógie legis na tento prípad, ktorú... sme uviedli v odvolaní z 25.3.2008“. Sťažovatelia tiež poukázali na iné rozhodnutia okresného a krajského súdu, v ktorých v spore o určenie neplatnosti darovacej zmluvy súdy považovali za tarifnú hodnotu veci hodnotu daru uvedenú v darovacej zmluve. Napokon sťažovatelia namietajú postup krajského súdu, ktorý v odvolacom konaní prekročil svoju zákonnú právomoc, keď preskúmal odvolaním žalobcov napadnuté uznesenie a zmenil ho z iných dôvodov, ako uvádzali žalobcovia v odvolaní.

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a následne rozhodol o porušení ich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu „sp. zn. 1 C 738/2002“ (správne má byť sp. zn. 7 Co 113/2011, pozn.) z 30. novembra 2011, aby označené uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby zaviazal krajský súd na úhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľov v sume 933,86 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľov zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 113/2011 z 30. novembra 2011.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v danom prípade zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv (čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6

ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu) iba v súvislosti s tými postupmi a rozhodnutiami (rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 7 Co 113/2011 z 30. novembra 2011), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovatelia domáhajú v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení označených práv v súvislosti s inými rozhodnutiami alebo postupmi (uznesenie okresného súdu sp. zn. 11 C 738/2002 z 2. februára 2010, uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 Co 58/2008 z 20. augusta 2008, sp. zn. 7 Co 68/2010 z 28. októbra 2010 a sp. zn. 7 Co 3/2011 z 24. februára 2011), ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť ich argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Sťažovatelia namietajú nesprávnosť a arbitrárnosť právnych záverov krajského súdu, keď krajský súd v namietanom rozhodnutí nepriznal sťažovateľom v 3. až 6. rade náhradu trov konania z dôvodu, že títo trovy konania nevyčíslili. Vo vzťahu k výroku o priznaní trov konania sťažovateľom v 1. a 2. rade sťažovatelia namietajú nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri vyčíslení trov konania v spore o neplatnosť právneho úkonu. Krajský súd mal vychádzať z hodnoty predmetu sporu (z hodnoty nehnuteľnosti) a aplikovať ustanovenie § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Podľa sťažovateľov krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s ich argumentáciou a prekročil svoju právomoc, keď preskúmal a zmenil uznesenie súdu prvého stupňa nad rámec odvolacích dôvodov, pričom nerešpektoval svoj záväzný právny názor vyslovený vo svojich skorších rozhodnutiach.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje neexistenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv sťažovateľiek v 3. a vo 4. rade a namietaným uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 113/2011 z 30. novembra 2011. Z výroku namietaného rozhodnutia je totiž zrejmé, že sa žiadnym spôsobom nedotýka právneho postavenia sťažovateľiek v 3. a vo 4. rade. O trovách konania sťažovateľiek v 3. a vo 4. rade rozhodol okresný súd uznesením z 2. februára 2010 v spojení s dopĺňacím uznesením tak, že im náhradu trov konania nepriznal. Keďže proti dopĺňaciemu uzneseniu sťažovateľky v 3. a vo 4. rade odvolanie nepodali, nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2010. Vzhľadom na vymedzený predmet konania sa ústavný súd nemohol zaoberať námietkami sťažovateľiek v 3. a vo 4. rade, ktoré v podstate smerujú proti výroku dopĺňacieho uznesenia, ktorým im nebola priznaná náhrada trov konania. Vzhľadom na uvedené prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažnosti sťažovateľiek v 3. a vo 4. rade ako zjavne neopodstatnenej podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozhodnutia, ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa sp. zn. 11 C 738/2002 z 19. augusta 2011, svoj právny záver odôvodnil takto:

„V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu pôvodne predmetom konania bola žaloba o určenie neplatnosti darovacej zmluvy. Účastníkmi konania o tejto žalobe boli na strane žalovanej iba žalovaní v prvom a druhom rade. Neskôr po pripustení zmeny žaloby sa predmetom konania stalo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a zrušenie vecného bremena. Okruh účastníkov konania o pôvodnej žalobe pritom nebol totožný z okruhom účastníkov po pripustení jej zmeny. Účastníkmi kúpnej zmluvy boli na strane predávajúcich žalovaní v 1. a 2. rade a na strane kupujúcich žalované v 3. a 4. rade. O nepriznaní náhrady trov konania žalovaným v 3. a 4. rade už bolo právoplatne rozhodnuté uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 2.2.2010 č.k. 11C 738/02-176 v spojení s doplneným uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 6.12.2010 č.k. 11C 738/02-204. Pokiaľ ide o žalovaných v piatom a šiestom rade s týmito bola uzatvorená len dohoda o zriadení vecného bremena, čo je zrejme z obsahu kúpnej zmluvy a dohody o zriadení vecného bremena zo dňa 28.09.2001 (číslo listu 94 spisu).

Do pripustenia zmeny žaloby, ku ktorej došlo uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 26.03.2007, č.k. 11C 738/02-75, hodnota sporu vychádzajúc z obsahu darovacej zmluvy, predstavovala sumu 604 450 Sk . Hodnota darovaného spoluvlastníckeho podielu pre každého zo žalovaných v prvom a druhom rade dosiahla čiastku 302 225 Sk.

Vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov vyhláška číslo 163/2002 Z.z. v ustanovení §13 ods.7 pri stanovení výšky tarifnej odmeny vychádzala zo základnej sadzby tarifnej odmeny určenej z hodnoty veci tvoriacej predmet právneho úkonu. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z hodnoty 302 225 Sk je podľa ustanovenia §13 ods.7 vyhlášky číslo 163/2002 Z.z. 7680 Sk.

Takýto stav platil až do 1.1.2005 kedy nadobudla účinnosť vyhláška číslo 655/2004 Z.z. Tento právny predpis v ustanovení §10 ods.1 a ods. 2 základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby odvádza od tarifnej hodnoty, ktorou sa rozumie výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva. Za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku. Predmetom tohto konania peňažné plnenie a ani vec alebo právo nie je. Preto pri žalobe o určenie neplatnosti zmluvy sa musí vychádzať z ustanovenia §11 ods. 1 vyhlášky číslo 655/2004 Z.z. , podľa ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. 1/13

výpočtového základu predstavovala v roku 2007 sumu 1371 Sk a v roku 2008 sumu 1465 Sk. Aj keď vyhláška číslo 655/2004 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2008 v ustanovení §14b ods. 2 vo veciach učenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov, pri ktorých sa hodnota sporu určiť dá odkazovala na ustanovenie § 14a ods. 1, táto okolnosť správnosť záverov o potrebe aplikácie ustanovenia §11 ods. 1 vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. pri úkonoch vykonaných od 1.1.2005 ovplyvniť nemôže. Ustanovenia §14a a §14b vyhlášky číslo 655/2004 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2008 sa vzťahovali iba na tarifnú odmenu advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi v občianskom súdnom konaní a nie pri zastupovaní v iných prípadoch. Navyše ak úmyslom zákonodarcu bolo aby vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny sa malo vychádzať z hodnoty veci alebo práva tvoriacich predmet právneho úkonu urobil by to spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti obdobne ako v ustanovení §13 ods. 7 vyhlášky číslo 163/2002 Z. z.

Za zastupovanie každého zo žalovaných v prvom a druhom rade právneho zástupcovi vznikol nárok na zaplatenie odmeny vo výške 27 022,50 Sk. Táto čiastka pozostáva z odmeny právneho zástupcu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2002 (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 12.11.2002 a spísanie vyjadrenia zo dňa 13.11.2002) vo výške po 7680 Sk za úkon (§13 ods.1 a ods.7 vyhlášky číslo 163/2002 Z. z.), z odmeny právneho zástupcu za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2003 (vyjadrenie k odvolaniu nesmerujúcemu proti rozhodnutiu vo veci samej zo dňa 25.4.2003) vo výške 3840 Sk (§16 ods.2 písmeno c vyhlášky číslo 163/2002 Z. z.), z odmeny právneho zástupcu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2007 (účasť na pojednávaní dňa 23.2.2007 a spísanie podania zo dňa 23.3.2007) vo výške po 1371 Sk za úkon (§11 ods. 1 vyhlášky číslo 655/2004 Z. z.), z odmeny právneho zástupcu za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2007 (spísanie odvolania nesmerujúceho proti rozhodnutiu vo veci samej zo dňa 4.4.2007) vo výške 685,50 Sk (§14 ods. 2 písmeno c vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2008) a z odmeny právneho zástupcu za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2008 (účasť na pojednávaní dňa 18.1.2008, spísanie podania zo dňa 22.1.2008 a účasť na pojednávaní dňa 15.2.2008) vo výške po 1465 Sk za úkon (§11 ods. 1 vyhlášky číslo 655/2004 Z. z.). Nakoľko žalovaní v 1. a 2. rade boli zastúpení tým istým právnym zástupcom suma 27 022,50 Sk sa v súlade z ustanovením §17 ods. 2 vyhlášky číslo

163/2002 Z. z. a §13 ods. 3 vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2008 znížila o 20 % na sumu 21 618 Sk. Po pripočítaní režijného paušálu za dva úkony vykonané v roku 2002 vo výške po 100 Sk za úkon, režijného paušálu za úkon vykonaný v roku 2003 vo výške 128 Sk, z režijného paušálu za tri úkony vykonané v roku 2007 vo výške po 178 Sk za úkon, režijného paušálu za 3 úkony vykonané v roku 2008 vo výške po 190 Sk za úkon a sumy 4379,50 Sk tvoriacej 19% DPH, trovy právneho zastúpenia za zastupovanie každého zo žalovaných v1. a 2. rade dosiahli sumu 27 429,50 Sk, ktorej po prepočítaní na v súčasnosti platnú menu zodpovedá čiastke 910,49 Eur.

Odvolaací súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia §220 OSP zmenil uznesenie vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v prvom a druhom rade a žalovanými v prvom a druhom rade tak, že každému zo žalovaných v prvom a druhom rade priznal náhradu trov konania vo výške po 910,49 Eur pre každého zo žalovaných v prvom a druhom rade a žalobcom v prvom a druhom rade uložil povinnosť takto priznanú náhradu zaplatiť spoločne a nerozdielne právnemu zástupcovi žalovaných v prvom a druhom rade.

Taktiež bolo potrebné zmeniť uznesenie (§220 OSP) vo výroku o trovách konania medzi žalobcami v prvom a druhom rade a žalovanými v piatom a šiestom rade. Predmetom konania vo vzťahu k žalovaným v piatom a šiestom rade bolo len určenie neplatnosti dohody o zriadení vecného bremena. Ohľadne tohto nároku si právny zástupca žalovaných v piatom a šiestom rade žiadne trovy nevyčíslil čo je zrejmé z vyčíslenia trov konania zo dňa 15.2.2008 (číslo listu 132 a 133 spisu). Trovy konania boli vyčíslené iba ohľadne nárokov súvisiacich s určením neplatnosti darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy. V dôsledku nevyčíslenia trov konania v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku zo dňa 15.2.2008 pri nároku na určenie neplatnosti dohody o zriadení vecného bremena, náhrada trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia §151 ods. 2 OSP priznaná byť nemohla.“

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom namietaného rozhodnutia dospel k záveru, že z rozhodnutia krajského súdu nevyplýva zjavná neopodstatnenosť, jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Z odôvodnenia namietaného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd pri určení náhrady trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby vykonané do 31. decembra 2004 aplikoval § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., pričom vychádzal z hodnoty predmetu právneho úkonu (darovacej zmluvy), teda z hodnoty nehnuteľnosti (resp. hodnoty spoluvlastníckeho podielu). Pri úkonoch vykonaných od 1. januára 2005 vychádzal z § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., keď dospel k záveru, že v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu predmetom konania nie je peňažné plnenie, vec ani právo. Krajský súd sa podľa názoru ústavného súdu dostatočne vysporiadal aj s argumentáciou sťažovateľov, keď uviedol výstižné dôvody, prečo neprichádza do úvahy aplikácia § 14b ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Ústavný súd z namietaného rozhodnutia nezistil, že by sa krajský súd odklonil od svojho právneho názoru vysloveného vo svojich skorších rozhodnutiach. Z uznesenia krajského súdu *sp. zn. 7 Co 58/2008 z 20. augusta 2008* vyplýva, že *krajský súd v ňom vyslovil záväzný právny názor len vo vzťahu k aplikácii § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., pričom k aplikácii ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. okresným súdom na úkony právnej služby vykonané po účinnosti tejto vyhlášky nemal výhrady. Ústavný súd nepovažoval za rozporný ani právny názor krajského súdu vyslovený v namietanom rozhodnutí oproti právnemu názoru v uznesení z 20. augusta 2008, podľa ktorého v podaní sťažovateľov z 15. februára 2008 boli trovy konania vyčíslené iba vo vzťahu k žalovaným v 1., 2., 5. a 6. rade. Ako to vyplýva z namietaného rozhodnutia, krajský súd posúdil vyčíslenie trov konania sťažovateľmi v 5. a 6. rade, čo sa týka nároku, vo vzťahu ku ktorému neboli v postavení účastníkov konania za „nevyčíslenie“ trov konania, a na základe tohto záveru im náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 2 OSP.*

V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že krajský súd rozhodol nad rámec odvolacích dôvodov, ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 212 ods. 3 OSP, podľa ktorého odvolací súd má z úradnej povinnosti prihliadať aj na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takouto vadou konania je v zmysle judikatúry všeobecných súdov aj vada spôsobená odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom spôsobená nepreskúmateľnosťou rozhodnutia, ktorú v posudzovanej veci žalobcovia

namietali vo svojom odvolaní. Ústavný súd preto ani túto námietku sťažovateľov nepovažoval za dôvodnú.

Prihliadajúc na tieto zistenia a okolnosti prípadu postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu interpretácia príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a jeho odôvodnenie krajským súdom v danej veci takéto nedostatky nevykazuje.

V súvislosti s nejednotnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, na ktorú sťažovatelia poukázali, ústavný súd konštatuje, že výklad príslušných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. uvedený v namietanom uznesení krajského súdu je celkom zrejme jedným z možných legitímnych výkladov, ktorý v nijakom prípade nemožno považovať ani za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Rovnako treba hodnotiť aj výklad, ktorý presadzujú sťažovatelia.

Nie je však úlohou ústavného súdu zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09).

Na základe uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že aj sťažnosť sťažovateľov v 1., 2., 5. a 6. rade namietajúcu porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu namietaným rozhodnutím krajského súdu bolo potrebné odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ich sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2012